

Remissvar Ds 2019:2

Saco studentråd delar bilden av att en åldrande befolkning gör det påkallat med höjda åldersgränser för pensionsåldern, detta i syfte att säkerställa finansieringen av framtidens pensionssystem. Däremot tycker vi att det är mycket viktigt att även diskutera insatser för att möjliggöra för unga att etablera sig tidigare på arbetsmarknaden för att öka antalet intjänande år samt att aktivt arbeta med arbetsmiljöfrågor, både fysiska och psykiska, för alla olika kategorier av arbetstagare på arbetsmarknaden. Detta för att fler ska kunna vilja och orka arbeta heltid i högre grad än idag.

I diskussionen om höjda åldersgränser tycker Saco studentråd att det är viktigt att hålla så väl folkhälsa som problematik kopplat till fördomar om äldre, ålderism, i åtanke. För att möta en åldrande befolkning med en population som både förutsätts, men också kan arbeta längre, krävs parallellt arbete med den psykiska hälsan hos våra arbetstagare. För Saco studentråds medlemmar börjar den psykiska ohälsan tidigt i livet, ofta under studietiden.

Enligt statistik framtagen av Ungdomsbarometern på uppdrag av Saco studentråd framgår att 5 av 10 av Sveriges studenter någon gång under föregående år upplevde att de besvärades av psykisk ohälsa. Siffrorna bekräftas också av Folkhälsomyndighetens siffror. Studenters ohälsa kan inte bara ses som en samtida problematik. Till att börja med riskerar ökade ohälsotal lägre ned i åldrarna att fördröja studenters inträde på arbetsmarknaden. Trots att varannan student besvärades av psykisk ohälsa under föregående år, lyfte 8 av 10 studenter att de inte visste vad de skulle vända sig. Här menar Saco Studentråd att **studenthälsomottagningarnas uppdrag måste utvärderas och ses över.**

Saco studentråd menar även att en dialog kring ålderism på arbetsmarknaden behöver inledas. Det handlar om att förbättra arbetsmiljön för alla arbetstagare för att fler ska vara friska på jobbet och friska under sin pension, men det handlar också om att **arbetsgivare behöver ta ansvar för att äldre ska känna sig uppskattade och värdefulla som medarbetare även under de sista åren i yrket.**

Därtill vill **Saco studentråd lyfta att även studielånet bör räknas som pensionsgrundande belopp.** Medborgare som väljer att läsa en

högre utbildning gör trots allt en investering för både individ och samhälle och leder till ett högre humankapital som renderar större inkomster till pensionssystemet framgent. Dessutom avstår man under flera tidiga år ett intjänande av pension vilket påverkar pensionen i efterhand. Idag behöver en akademisk utbildning inte innebära att en arbetstagare gör en ekonomiskt vinst över tid; livslönen påverkas ibland till och med negativt.

Saco studentråd anser också att kunskapsnivån kring pensioner är skrämmande låg hos unga. Idag finns det ingen del av det obligatoriska svenska skolsystemet, inte heller de gymnasiegemensamma ämnena i gymnasieskolan, som tar upp frågor om pensioner och hur starkt de är kopplade till olika val en person gör tidigt i livet. Detta är något som pensionsgruppen verkligen behöver ta tag i. **Pensionsmyndighetens särskilda informationsuppdrag är inte tillräckligt. Sveriges unga behöver stöd och hjälp från regeringen för att fatta rätt beslut i dessa frågor.**

Saco studentråd tillstyrker arbetsgruppens förslag om att höja pensionsåldern med hela år istället för år och månader som vissa europeiska länder har valt att göra. Enhetlighet och konsekvens ger de som ingår i pensionssystemet en större möjlighet att följa med i förändringarna och att bibehålla en känsla av kontroll över sin framtid – därmed även en större motivation att ta reda på information och sträva efter att göra bra val för att påverka sin framtida pension.

Likaså tillstyrker Saco studentråd arbetsgruppens förslag om att ha en asymmetri eller karens för sänkningar av riktåldern så att det inte kan fluktuera så snabbt. Men givetvis ska mekanismen finnas för att sänka riktåldern då vi inte vet vad framtiden bär i sitt sköte.